

Politická krize v Polsku a zatčení poslanců v sídle prezidenta má významný bezpečnostní rozměr

- CZ24 News | 12. ledna 2024

POLSKO: KOMENTÁŘ: Polská policie v úterý zadržela poslance a bývalého ministra vnitra Mariusze Kamińskiego a jeho náměstka Macieja Wasika, kteří byli pravomocně odsouzeni za zneužití pravomoci veřejného činitele. Prezident Andrzej Duda jim nicméně udělil milost. Situace má implikace pro otázky bezpečnosti.

Současná vláda Donalda Tuska vychází ovšem z toho, že před lety udělený akt milosti nebyl v souladu s právem, protože prezident milost udělil v momentě, kdy rozsudek nenabyl právní moci. Po volbách v listopadu **2023 resort spravedlnosti obnovil proces** a 20. prosince 2023 oba poslance odsoudil znovu ke dvěma letům odnětí svobody. Druhoinstanční odvolací soud 8. ledna 2024 potvrdil rozsudek a v důsledku toho Kamiński s Wasikem, pozbyli poslanecký mandát.

Kamiński a Wasik patřili před rokem 1989 k aktivním odpůrcům polského komunistického režimu, členům nezávislých organizací studentů a hnutí Solidarita. Režim je i na několik měsíců uvěznil. Kamiński byl celkem sedmkrát zvolen poslancem Sejmu, Wasik působil v devadesátých letech v komunální politice a později byl zvolen poslancem Sejmu třikrát. Podle článku 105 polské Ústavy může být poslanec zadržen **pouze se souhlasem Sejmu**. Moc soudní se postavila nejen proti milosti, kterou prezident udělil, ale policie navíc neváhala oba poslance zatknout v úřadu prezidenta.

I am immensely thankful for the strong friendship that connects us with 🇵🇱 [#Poland](#). Today, President [@AndrzejDuda](#) assured me of unwavering Polish support for the Belarusian democratic movement.

We discussed the situation in [#Belarus](#) & [#Ukraine](#), strategies to confront Russia's... pic.twitter.com/6jASk1EnU5

— Sviatlana Tsikhanouskaya (@Tsihanouskaya) [January 9, 2024](#)

Stalo se tak v momentu, kdy prezident mimo svůj úřad přijímal delegaci běloruských odpůrců režimu. Úřad prezidenta považuje **zásah policie v sídle prezidenta** za neoprávněné vniknutí do prostorů sídla hlavy státu. Prezident trvá na tom, že milost je platná a Kamiński s Wasikem poslanci jsou, naopak vláda Donalda Tuska tvrdí, že milost neplatí, poslanci už přestali být a že od toho se odvíjejí všechny další kroky soudní moci a policie.

Kamiński dnes ve vazbě zahájil protestní hladovku a označil akci akt politické odplaty. Odplata by měla spočívat v tom, že Kamiński v roce 2009 (tehdy bez politické příslušnosti) byl šéfem Centrálního antikorupčního úřadu CBA. Tento úřad rozkryl organizovaný zločin loterijního byznysu a sportovního sázení, který **otřásl tehdejší vládou Donalda Tuska**. V jeho důsledku museli odstoupit jeho blízcí a dlouholetí spolupracovníci – místopředseda vlády a ministr vnitra Schetyna, ministr spravedlnosti Czuma, náměstek ministra hospodářství Szejnfeld, mluvčí vlády Graś a náměstci v úřadu vlády Grupiński a Nowak.

Zdokumentovány byly úplatky, na veřejnosti se objevily odposlechy aktérů a fotografie z utajených schůzek, m.j. na hřbitovech. **Situace je velmi nepřehledná** a může vyústit v neřešitelnou krizi: prezident oznámil těsně před vánočními svátky, že podá veto proti technickému doprovodnému zákonu o státním rozpočtu. Podle prezidenta je nepřijatelné, aby se touto formou do rozpočtu 3 mld. PLN dávalo pro nově zřízená veřejnoprávní média, když nová vláda flagrantně porušila ústavu a zásady demokratického právního státu.

Veřejnoprávní média je třeba nejprve správně a v souladu s právem napravit a není možné, aby veřejnoprávní média byla financována parlamentní většinou prostřednictvím zákona o rozpočtu. Veto polského prezidenta musí Sejm přehlasovat 3/5 hlasů, přičemž Tusкова vláda disponuje jen 248 ze 460 poslanců. Sejmem schválený zákon o státním rozpočtu sice prezident už před zatčením poslanců obdržel, ale **může hrát dále ostrou hru** a poslat z řady důvodů návrh rozpočtu k posouzení Ústavnímu soudu. Současná vláda považuje Ústavní soud za „zpolitizovaný“.

Evropská komise se prostřednictvím svého mluvčího Erica Mamera vyjádřila vzhledem k napjaté situaci pochopitelně, nicméně v kontextu mnohaletého tlaku a veřejného pranýřování polské vlády Jaroslawa Kaczyńskiego (Právo a spravedlnost) paradoxně: „**Nebudeme se vyjadřovat na téma konkrétních událostí** v členských státech“ a odkázal na výroční zprávu Komise, která analyzuje stav právního státu v jednotlivých členských zemích EU.

Situace se rozbíhá do mnoha rovin ústavněprávní je zcela otevřená, nicméně způsob zatčení v prezidentském paláci má výrazně bezpečnostní rozměr: **řadoví policisté byli schopni naplánovat a uskutečnit akci a zatknout poslance** přímo v sídle prezidenta. Zjevně a dle tvrzení prezidenta bez jeho vědomí a bez toho, aniž by informovali ochrannou službu a speciální služby.

Zpracoval: Karel Alexandr

[ZDROJ](#)